

7 МІЛІОНІВ РОБУЧИХ МІСЦЬ БІЛЬШЕ НІЖ ПЕРЕД ВІЙНОЮ

Комітет для Економічного Розвитку оприлюднив програму для розвитку цілого господарського життя краю в повоєнні часи. Програма дає нагоду приєднати 7 до 10 мільйонів більше робітників при роботі, ніж було зайнятих в 1940. році, заки Америка вступила у війну. Програма домагається нових підприємств від уряду і від приватних бізнесовців, а теж змагає до цього, щоб робітники й фермери створили відносини для розвитку продукції. Комісія ставить як засаду повний тиждень праці, а не лише зараду проти безробіття.

Важливі точки програми такі: Піднести допомогу для безробітних; допомогти робітникам переселюватися з одного місця на друге в пошукуванні праці; тримати в резерві приватні й прилюдні розбудови на випадок несподіваної кризи або коли потрібно додаткових місць для робітників; окремі полекші для роздачі праці ветеранам.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ОПРИЛЮДНЕННЯ ВОРОЖИХ ТАЙН ПРОДУКЦІЇ.

Президент Труман видав розпорядок для Военної Ради Мобілізації й Реконверсії, щоб проголосити прилюдно для вжитку американського промислу всі інформації, які Америка дістала з Німеччини, а які відносяться до поширення продукції і технічного наладження промислу. Вони такі важкі, що можуть викликати переворот в дотеперішніх способах промислу. Президент видав розпорядок на те, щоб ці винаходи принесли як найбільшу користь загалом.

МІСТЕЧКО В ТЕКСАСІ ЗНИЩЕНЕ БУРЕВИЄМ.

З Густона над Мексиканським заливом звідомляють, що заповищений буревій вдарив цілою силою на містечко Бей Сіті в Тексасі і просто розніс його на шматки. Коли вислано звідомлення, то в повітря літали ще дошки і бляхи з дахів із порозбиваних домів. Деревя повиривала буря з коренем, вулиці заляла вода на півтретя стопи. Шкоди не можна ще обчислити.

ПОМЕР АВТОР ФІЛЬМИ „ПІСНЯ БЕРНАРДЕТИ“.

Франц Верфель, який написав книжку перероблену на фільму під заг. „Пісня Бернадети“ помер від удару серця в своїм домі в Голівуді, у Каліфорнії, проживши 54 роки життя. Він був втікачем перед переслідуванням нацистів.

ДОПУСКАЮТЬ ВТРАТУ ГРОШЕЙ З ЛЕНД-ЛІЗУ.

Коли конгрес встановлює спосіб позичок воюючих союзників і ухвалював для цього спеціальний закон, званий Ленд-Ліз, тоді президент Рузвельт вважав, що держави не зятягають правного зобов'язання супроти Америки, лише моральне, тобто як так зване „слово честі“ — „джентлменс агрімент“. На такий засаді Америка дала різних матеріалів своїм союзникам на загальну суму 41 біліонів доларів. Узагальну дістала Америка від союзників матеріалів загальної вартості на 5½ біліонів, значить яку осьму частину. Тепер, Коли Ленд-Ліз припинено, виринуло питання, коли і як ці випозичені матеріали будуть сплачені. Були поголоси, що Злучені Держави зречуться половини претенсій до своїх бувших воєнних союзників, а тепер підносяться голоси, що Америці треба бути приготованою на цілковиту втрату гроша, виданого на Ленд-Ліз.

СЕНАТОР ТРУМАН НЕ МІГ ДОВІДАТИСЯ СЕКРЕТУ ПРО БОМБУ.

Коли президент Гері С. Труман був сенатором і головою Военної Комісії для Дослідів в рр. 1942-43, він ребив усі можливі старання щоб довідатися, на що то департамент війни признав парі біліонів доларів. Та всі його зусилля показали безспішними і він вкінці мусів прийняти задоволення секретаря Стімсона, що военний департамент знає, що робить, коли видає парі біліонів на шось. Коли проби з атомовою бомбою в Нью Мексико випали удачно, тоді повідомлено президента Трумана на конференції в Потсдамі і установили дату скинення бомби на Гірошиму.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЗНИЖКУ ПОДАТКІВ НА 20 ВІДСОТКІВ.

Провідники Підкомітету Способів і Засобів плати репрезентантів оприлюднюють свої студії над тим, як знизити особисто-доходовий податок в наступні роки. Вони того переконання, що з новим роком можна буде знизити податок на 20%.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користатися з оголошень знаменитих нагод для зарітку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі“?

Два мільйони людей витали де Гола на вулицях Нью Йорку

Сотки тисяч людей усталилися по обох боках вулиць міста Нью Йорку в понеділок 27. серпня, коли ними переїздив голова тимчасового уряду Франції, ген. Чарлз де Гол. Його відвідини в місті тривали загалом 24 години і виповнили багату програму. У привітаннях в ратуші посадики міста Фіорело ЛаГвардія передав гостеві грамоту почесного громадянина міста, а у відповідь на це ген. де Гол удекорував посадику ордером Високого Урядника Почесного Легіону Франції. Подібний ордер дістав теж голова міської ради Ньюбола Морис. При цій нагоді виголосив генерал промову по англійськи. Змістом промови була „вміна продуктів і вміна ідей“ між обома країнами.

У 2. годині пізніше відбувся в готелю Валдорф Асторія обід на честь генерала при співучасті 1,500 гостей. Тут говорив де Гол про „велитєнські проблеми, які стоять перед світом сьогодні“ і потребу їхнього наладнання. Рахують, що загалом 2,000,000 брали участь у втанню де Гола.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПЛЯНИ МИРУ

Секретар закордонних справ Джеймс Ф. Бернс приготується виїхати до Лондону на упуляновану конференцію міністрів закордонних справ П'ятох Потуг. Він бере з собою як заступника для постійних нарад асистента Джеймса Клемента Дона і дорадника Бенджаміна В. Когена. Як заповідає советський міністер Молотов, наради самих міністрів потривають лише 2-3 тижні, а опісля дальше будуть радити їх заступники. На нарадах мають виробити проекти миру для Італії і Німеччини.

У Вашингтоні панує переконання, що негайно після нарад міністрів буде скликана Організація Об'єднаних Держав для ухвалення загального миру.

ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ МАРИНАРКИ ВПРОДОВЖ РОКУ

Секретар мариначки Форестал заповів, що демобілізацію морських сил можна буде перевести упродовж 12 місяців. У тому часі буде відправлених яких 2,900,000 моряків з воєнної флотії, а лишиться постійно на службі лише 500,000. Демобілізацію буде переводити протиадмірал Луїс Е. Денфелл.

В ШВАЙЦАРІЇ ОБЕДНАЛИСЯ УСІ УКРАЇНСЬКІ ДОПОМОГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Евген Бачинський, голова Центрального Комітету За Кордоном від Українського Червоного Хреста, створеного в Києві в квітні 1918 року, подає з Женеви в письмі до „Свободи“, що вже об'єдналися на терені Швайцарії всі існуючі там українські допомогові організації і створили один спільний Репрезентативний Комітет, котрий складається з таких осіб: Евген Бачинський, директор; Ростислав Шульгин, генеральний секретар; Петро Ковалів, скарбник, а члени: Михайло Єремів, Омелян Ніжанківський і Микола Данько.

В письмі заповідається надіслання Меморандума про положення українських збігів в Європі, як і висилку багатьох інших матеріалів про українську еміграцію, яких то матеріалів уже назбиралось дуже багато.

УСЕ РОЗГРАБЛЕНЕ СОВЕТСЬКОЮ ВЛЯДОЮ І ВИВЕЗЕНЕ...

Доносячи про тих українських діячів, що були останніми часами розстріляні, чи померли, а про котрих уже були вісти в американській пресі, пишеться ще таке: „Багато наших чільних діячів насильно прірала НКВД і невідомо, що з ними сталося... Наші інституції в Празі, як Український Університет, Музей Визвольної Боротьби, Українська Політехніка, Українська Гімназія в Моджанах та інші — вже не існують. Усе розграблене й вивезене“. Очевидно, що розграблене в часі советської окупації.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ХОЧЕ ДОВЕСТИ КИТАЙ ДО ЗГОДИ

З Чункінгу полетів літаком до Енан американський амбасадор, ген. Петрик Ж. Горлі, щоб звіттам привести комуністичного провідника Мао Тсе-тунга до Чункінгу на переговори з Чанг Кай Шеком і так зупинити горожанську війну в Китаю. Причину такої надзвичайної поведінки американського амбасадора добачують американські кореспонденти в тому, що війна Чанг Кай Шека з комуністами в Китаю може довести до тихої або й отвертої війни між Росією і Злученими Державами. Ось тому повинно бути бажанням Росії й Америки зупинити горожанську війну в Китаю. Комуністи намагаються тепер поширяти свої впливи та займають більші міста, що їх тепер залишають японські окупаційні сили.

ІНДІЯ ГОТОВА СТАТИ БРИТІЙСЬКОЮ ДОМІНІЄЮ

Таке заповідають з нагоди побуту в Лондоні вайканта Вейвила, віцекороля Індії, що тепер відбуває конференції з британським прем'єром Атлі та з урядом, що виїшов з Партії Праці й має у своїй програмі теж і розв'язку питання щодо справи незалежності Індії. Партія Праці є за те, щоб Індія стала домінією. Але ледви, як кажуть, чи це дасться тепер здійснити. Наразі заоферується Індії правдоподібно те саме, що їй заоферувала в 1942 році місія сера Стафорда Кріпса, а може й дещо більше.

ВЕРНЕ НАЗАД ДО СПОРТУ! — Боб Феллер, 26-літній бейзболовий „великан“, віддає свої рекорди і вертає до цивільного життя, радий, що війна скінчилась. Він служив 27 місяців в мариначці, як гарматчик на воєнній кораблі Алабама.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ВЖЕ ВСТУ- ПИЛИ НА ЯПОНСЬКУ ЗЕМЛЮ

В дев'ятій годині рано у вівторок виїшли на беріг властивої Японії перші воєнки американської армії. Були це технічні сили, всього 150 осіб, що належать до Восьмої Повітряної Сили Злучених Держав, яких завдання привести до порядку летунський поле, Атсугі, що віддалене 20 миль від Токіо. Сюди прилетять літаками в четвер перші більші окупаційні сили.

В ТОКІО БЕІ УЖЕ Є АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ.

Звідомлення Третьої Американської флотії подають, що її деякі частини знаходяться уже в Токіо Бей, а в четвер висадять на береги Японії 10-000 моряків, призначених для окупаційних цілей. Більша частина цієї флотії знаходиться ще в Сагамі Бей, що віддалений 20 миль від Токіо Бей. Треба заховати остерожність і посуватись дуже повільно, бо прибережні води повні мін, що їх закладали не тільки японці, але й скидали американські летуни з бомберів.

МІЛІТАРНА КОНТРОЛЯ, А НЕ ОКУПАЦІЯ.

Ген. Доглес МекАртур, начальний командант аліянтських окупаційних сил Японії, має уже виготовлений план окупації Японії. Та так є, що окупація буде залежати в багатьох від того, як буде поводитись японське населення. Окупація буде спиратись на співпраці з японським урядом. згл. з японським цісарем. Ген. МекАртур буде видавати прикази, а японський уряд, згл. цісар, матиме за обов'язок пред'являти ці прикази населенню і подбати, щоб воно тим приказам повинувалося. Навіть арештовання воєнних кримінальників буде віддане в руки японського уряду. Той останній має теж перевести цілковите роззброєння. Часописи будуть далі виходити, а радіо функціонувати, хоч будуть цензуровані аліянтською владою. Як з цього видно, то буде велика різниця між окупацією Німеччини і Японії. В Японії не буде мілітарної окупації, як є з Німеччиною, але буде мілітарна контрола, ведена через Аліантів при допомозі японського уряду, згідно з давніми теоріями про мілітарну окупацію. Очевидно, що те все станеться тоді, як все буде йти в порядку.

ОКУПАЦІЯ БУДЕ ПОВІЛЬНА.

Окупація Японії буде не тільки остерожна, але теж і повільна. Забере можливо й кілька тижнів, заки американські війська займуть Токіо. Усе це залежатиме від того, яку велику збройну силу висадимо на береги Японії. Як вона буде сильна, тоді приступимо до окупації на більшій територіальній розмірі.

ЛЯКАЮТЬСЯ ФАНАТИКІВ.

Сам японський уряд найбільше боїться того, щоб усіх його планів здачі не помішали японські фанатики своїми нерозважними виступами і провокаціями, зверненими проти аліянтської окупації.

Японський командант воєнного корабля, Зедо Кусуадо, що прибув на американський корабель, щоб ввести американську флоту в Токіо Бей, заявив американським офіцерам, що в Японії вже все приготоване для аліянтської окупації. Японці, казав він, вже погодилися з судобою.

ЗАВАЖИЛА АТОМОВА БОМБА.

Член японської цісарської родини, князь Наругіко Гігаші-Куні, що є тепер назначений цісарем японським прем'єром, заявив через радіо, що на японській здачі заважила атомовая бомба. Казав, що „любов цісаря супроти свого народу“ заважила його скінчити війну. Дальші причини будуть представлені народами в соймі, що значне радити 4. вересня.

ЗА НОВУ ЯПОНІЮ!

Японська преса пише, щоб не відбудовувати стару Японію, а будувати цілком нову. Не скидати вину за нещастя один на одного, а прийняти горе без парікань і в спокої і спільно зносити терпеливо тягарі, що їх судба накладає.

РОСІЯ ЩЕ ДАЛІ ВОЮЄ!

Московське радіо подає, що в Манджурії не піддаються японські „самогубні ескадри“ і нападають на тили советських військ, повні ненависти до Москви. Та заразом це радіо теж стверджує, що досі Росія не проголосила в Манджурії кінця війни. А причина правдоподібно та, що вона хоче заняти своїми військами цілу Манджурію. Радіо говорить про „визволення Манджурії“, порівнюючи це з советським „визволенням Польщі, Фінляндії, Югославії, Румунії, Болгарії, Угорщини і Австрії“.

КВІЗЛІНГ „ЗАХОРИВ“.

Судова розправа над Відкуном Квізлінгом, що відбувається в Осло (Норвегія), зістала відложена, бо лікар мав ствердити, що обвинувачений за зраду держави „за слабкий“, щоб бути присутнім у суді на розправі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРІОДИКАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожувача часо три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Лівійській Сирії і Загребі:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
За оголошення редакції не відповідає.			
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.			
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.			

Стояти при тому, за що ми боролися!

Демократія — ота справжня демократія — починає діяти в тому напрямі, щоб відокремити себе цілковито від тої „демократії“, що походить з Москви і заводить під демократичною маркою тоталітарний режим з усім його варварством. Загальмовано уже тимчасово сильною поставою Америки й Англії похід червоного тоталітаризму в Болгарії. Як знаємо, вибори в Болгарії відложіні. Тепер бажаним було, щоб ті самі демократичні потуги виявили таку саму активність в тому напрямі, щоб облекшити нещасну долю мільонів, що терплять від терору в інших краях, що є під Советами, чи в т. зв. сфері їхніх впливів. Бо „терор“ не повинен бути нігде визнаний „внутрішньою“ справою!

В тому напрямі починається вже рухати теж і американська громадська опінія. Виявом цього вважаємо те, що заявив Герберт Бровнел мол., голова Республіканського Краєвого Комітету, в справі найбільш важливих завдань його партії. Хочеться вірити, що ті справи, які він порушує, не будуть обговорювані в конгресі в спосіб партійний, себто не будуть тільки критикою діянь конкурентної партії при владі, але матимуть далеко дальші й вищі цілі. В такій надії звертаємо саме увагу на те, що порушив Бровнел.

А він сказав у першу чергу те, що треба американцям добре вважати і пильнувати, чи наші діяння, до яких ми себе зобов'язали прийнявши Чартер Об'єднаних Держав, є згідні з тими засадами, з якими ми пішли до цієї війни. Ось ті справи, які він заповідає, будуть тепер обговорювані в конгресі. Будуть там питати уряд, що це є що це дотепер нема вільного доступу для американських представників і кореспондентів до „визволених“ країв. Будуть питати, як це є з вільними виборами в тих краях. І як є з масовими депортаціями й іншим лихом, що було перешкодою до воєн, хоч не було практиковане на такі величезні розміри, як це діється тепер. Далі ще будуть питати, що це за справи і проблеми, що до яких прийшли до згоди „Три потуги“ в Ялті, Квебеку, Каїро, Тегерані чи Потсдамі, а про які назагал мало знаємо.

Та війна, кажеться дали, мала принести в розуміння американського народу всім людям в світі індивідуальну свободу і таку владу, яка визнає принципи, що на них побудовані американський устрій. А чи так є? Скорше чи пізніше, каже Бровнел, за це запитають в конгресі, а відповідь захочуть почути теж і широкі маси американського народу. Нам не слід спускати ні на хвилину ока з того, з якими ідеалами пішов американський народ до війни; які ідеали він висунув як ті, які треба здобути перемогою над ворогами демократії й прихильниками тоталітарного варварства.

Думаємо, що піднесені думки слушні. Американський народ так не забуде, за які ідеали вислав своїх синів класти своє життя!

Проф. В. П. Тимошенко в справі допомоги українській масовій скитальщині в Європі

До Високоповажаної Редакції „Свободи“!

Високоповажана Редакціє! Дозвольте мені звернутися через Ваш поважаний часопис до Ваших читачів, та й до цілого Українського Загалу в Америці, в справі допомоги сотням тисяч, чи навіть мільонам, тих українців, що є насильно відірвані від рідних земель і розпорошені по території Центральної й Західної Європи. Уже саме життя тих мас українського народу знаходиться перед великою загрозою, а там же є цвіт української інтелігенції, як з Західної України, так і з Східної.

Забираю голос у тій справі не тому, щоб претендувати на якийсь авторитет серед Американського Українства, а в першу чергу тому, що й до мене особисто доходять писемна від тих нещасних жертв війни та руїни. А знаю таких жертв більше, хоч не маю від них вістей, бо відомі вони мені ще з життя на Наддніпрянській Україні, чи з життя в часі еміграції в Європі. Тисячі старої еміграції вже загубились, а тепер є ще сотні тисяч, а може й мільони, нових емігрантів, бездержавних українців, що блукають по безмежних шляхах Європи без жадного захисту власної влади. В найкрайшому випадку вдається їм дістати тимчасовий притулок і тимчасове прохорачування в таборах, що їх утримує УНРРА.

Жертви і нужда тієї української людності є такі великі, що перед завданням їм допомогти мусить замовкнути всяке політиканство: Всі українські партії й групи, без різниці їхніх політичних поглядів, мусять стати до тієї праці в повній і тісній кооперації, бо це не є праця політична, а національна й гуманітарна.

Лише прислужники окупантів українських земель можуть говорити, що американські українці не мають турбуватися поміж українцями, що залишаються поза межами Советської України; що всі щирі українці можуть повернутися до Советської України; що советська влада турбується їхньою репатріацією, а ті, що не вертаються, є фашистами та прислужниками німців.

Це є безсумнісний брехня! Українські маси, розкидані по Європі, відбивають собою цілий український народ, що є народом демократичним, бо складається переважно з селян та робітників.

Навіть багато з соціалістів, яких без сумніву є немало серед еміграції, не може повернутися на Україну без загрози їхньому життю чи свободі. Як

би вони й хотіли повернутися на Радянську Україну, то напевно многи з них опинилися б не в Україні, а в сибірських та інших таборах примусової праці, де вони в короткі часи загинули б від тяжких умов життя й праці, як загинули вже раніш сотні тисяч депортованих українських селян, робітників, та інтелігенції, як з Західної, так і з Східної України.

Ось і тому це святий обов'язок усіх позакраєвих українців, а зокрема українців Злучених Держав та Канади, який живе краще, як можна більш допомогти тій українській людності, що її лиха доля знову викинула з рідних земель й яка мусить хоч тимчасово залишитися на чужині.

Більш того, мусить бути вжиті всі заходи, щоб ті українці, що не можуть вертати до рідного краю без загрози їх життю чи свободі, не були примусові до повороту під владу Советів. Про це треба дуже дбати і робити заходи негайно, бо довідаємось вже з преси, що советські та польські представники в УНРРА вимагають, щоб поміж тієї депльованої людності в Європі, що не хоче повертати до дому, себто під советську владу, була припинена, а самі люди, щоб були зараз відокремлені в спеціальні карні табори.

В найтяжачому становищі знаходяться інтелігентські групи української еміграції, зокрема старші віком люди, яким дуже важко пристосуватися до умов життя в чужих країнах, та це в теперішніх обставинах. Тому на них є сконцентрований особливий натиск собою до цієї влади. Та їх треба обороняти може й в першу чергу. Втрата великої частини інтелігенції може поставити під загрозу навіть саме існування українського народу як нації, бо на теренах України окупантська влада веде одночасно політику з націоналізації.

Позакраєве українство також відчуває брак української інтелігенції, вихованої в традиції української науки й штуки. Тим більш воно мусить тепер вжити зусиль, щоб спасти тих людей й дати їм можливість працювати хоч поза межами України в користь української культури.

Допомога українській людності, що розкидана в Європі поза межами України, є така велика справа, що властиво вона є не досяжна, якщо ми виконуємо її тільки в рамках доброхотності поміж позакраєвого українства, навіть коли би воно сконцентрувало всю свою допомогну акцію тільки

на цій одній справі. Ця справа вимагає урядової допомоги великих країв. З огляду на це існуючі українські зедінені допомогні організації чи ті, що будуть далі зорганізовані чи поширені, не мають обмежуватися до збирання добродішних жертв серед українського населення та їх організованого розподілу, хоч це й є їх перший і святий обов'язок! Вони мусять поєднувати одночасно організацію пропаганди за поміч депльованим українцям серед населення тих країв, де вони живуть.

Необхідна є також політична праця, що мусить вплинути на акцію в цьому напрямі з боку урядових чинників відповідних країв. Українство Злучених Держав та Канади вже має досить політичних впливів, щоб дещо досягнути в цьому напрямі. Численні жертви його героїчної молоді в цій війні, положені в захист нових батьківщин, ще більше піднесли добру славу американського українства. А велике число молоді українського походження в Американській та Канадській Окупаційній Армії в Європі може також багато допомогти практично нещасній депльованій українській людності, коли політична акція дома її в цьому підтримає.

Політична праця серед урядових чинників мусить поставити собі такі завдання:

1. Щоб ні в якому разі не вживалося примусу до українців, що є поза межами рідних земель до повороту їх під советську владу, коли це є небезпечно для їх життя чи свободи;

2. Щоб тій українській людності були відчинені можливості виїжджати на постійний побут до північної Америки, чи до інших країв світу;

3. Щоб українська депльована людність в Європі, поки вона не знайде сталого притулку, могла залишитися там же й далі і одержувати матеріальну підтримку, хоч би в формі праці над відбудовою зруйнованих районів Європи, де така праця потрібна.

Бувший британський прем'єр Черчилль, як представник британської влади, свого часу публічно обіцяв гостинність тим горожанам польської держави, що не захотіли вертатися під нову польську владу, а американські представники влади не поставили до цієї обіцянки прихильно. Тим самим українці з Західної України та Волині мають таке саме право на цю гостинність як і поляки. Та позакраєві українські організації мусять тепер подбати, щоб ця обіцянка була зреалізована й щодо українців, а властиво, щоб всі українські скитальці могли з неї користуватися.

Організоване українство Злучених Держав та Канади му-

Господарське планування Америки

Засади демократії вимагають, щоб народ інтересувався долею своєю країною, або іншими словами: як заграничною політикою країною, так і внутрішньою. Тому саме бачимо, що як з одного боку газети пишуть про те, як то наша батьківщина переводить окупацію Японії, то водночас ще більше дають місця на оприлюднення новостей про перемирні господарського життя у внутрі країною. Господарським життям має інтересуватися не лише підприємець, який хоче розбудувати продукцію і наймати робітників до роботи, але й самий робітник має розуміти, яке значіння має для нього оця платня, яку він дістане від підприємця.

З того спільного інтересу, отже інтересу підприємця й робітника-наємця, виходить державний уряд, коли налагоджує чи допомагає налагоджувати господарські справи країною. На підставі американської системи уряд не має обов'язку вести підприємства. Адміністрація краєм і адміністрація бізнесового підприємства не є тесаме. Тому уряд не має і теж не потребує мати багато людей, які розумілись би на продукції або на бізнесовій адміністрації. Уряд потребує мати хіба настільки бізнесові вишколені

людей, щоб могли вплинути в цьому напрямі на відповідні урядові установи. Більш того, вони мають скомунікуватися також з південно-американськими українськими організаціями, зокрема в Бразилії та Аргентині, бо там є великі можливості для української еміграції.

Позакраєве українство мусить виступити в цій справі спільним фронтом — без партійних різниць — в окремих країнах свого постійного побуту, але також і в міжнародній арені. Існуючі об'єднані українські допомогні організації в окремих державах мусять створити ще Український Міжнародний Допомогний Комітет, що мав би зноситися з організацією Об'єднаних Держав і репрезентувати перед нею позакраєве українство.

Вісти доходять, що депльована українська людність в Європі робить зусилля, щоб зорганізуватися, та що по території бувшої Німеччини вже дійшло до порозуміння між східною і західною українською еміграцією. Супроти цього об'єднані українські допомогні організації окремих країв, як і їх Міжнародний Комітет, можуть тепер вийти в безпосередні стосунки з цими організаціями в Європі й вести організовану акцію допомоги в Європі через них.

Володимир Тимошенко, Stanford University, California.

них людей, щоб ними міг по-служитися при налаштуванні історії між підприємцями і наємцями або при налаштуванні контрактів із поодинокими підприємцями для державних достав.

Але ті бізнесові люди, які служать урядові, це мусять бути люди із широким поглядом на краєву господарку-економію у зв'язку із всевітньою економією. Бо добробут нашого краю, як слушно сказав секретар стейту Джеймс Ф. Бірнс, може мати вплив наші відносини до цілого світу і на втримання світового миру. Крім цього, коли Америка старатиметься тепер перевести в практику заяви про світову демократію, то вона мусить показати на практичних прикладах, що демократія і під економічним осямляком є ліпша від тоталітарної чи може якоюсь іншою економічно-політичною системою.

Саме тепер наш уряд оповіщує різні перемирні. Вони такі далекосяглі, що можуть мати значіння для американської системи на десятки літ. Безпосередньо цілком цих перемирн є, що правда, перевести краєву господарку з воєнних відносин на мирні. Найважливішим питанням дня є втримання вартості американського долара на такій висоті, щоб не викликали журби серед населення за свої ошадності, уміщені в державних воєнних банках. Бо колиб так піришла знижка вартості, або як то кажуть „інфляція“ долара, тоді не лише підприємці, але й робітники потратили б білішні доларів, бо бонди не представляли б цієї вартості при їх перемирні на гроші, яку вони мали вчасі їх закупки. Отже тут є приклад спільного інтересу всіх верств чи класів населення.

Значить цілком економічною політикою нашого уряду є втримати населення при тимчасових способі життя („стандарту“), який був у воєнний час, коли то кожен працював, мав повно грошей і не рахувався з недостатком, ані не боявся за роботу.

Однак це не легко досягнути серед того, коли нагло мільони робітників потратили працю. Як нема праці, нема плати. Як нема плати, нема за що купувати харчів та краму. Значить в інтересі безробітного є зниження ціни продуктів для харчу та для інших життєвих потреб. Але, як підє зниження ціни продуктів, то приде так звана „дефляція“, тобто зріст вартості долара. Тоді знову клопіт, бо прийдесть урядові сплачувати довгі вартісшішим грошем ніж був довг зятягнений.

Коли взяти під увагу, що воєнний долар, як сила при закупці, мав вартість лише 65

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературній Конкурсі У. Н. Союзу).

66)

(Всі права застережені)

Від обвинувачення в володітті оправдан, показавши вісімнадцять доларів власних грошей. По існуючим законам володітцями вважається людей без грошей і квартири; хтож має десятку, або більше, — ніхто в володітті такої людності не обвинувачує. Зокрема, достойний суддя і публіка добре знають, що під цю пору безробітних, без гроша в кишені, є мільони. Бідність не є ніяким злочинном. Обвинувачення в бідності збив ще легше: він пережив революцію, бачив методи большевизмського панування над його народом і вдруге пережити таке й за золоті гори не хо-

тів би. Большевики панують над дев'ятьма десятими української нації, а він національно думаючий українець.

Про „кабануф“ і винищення поляків українцями — розповів Безхатний, що збігом історичних обставин частина українських земель перебувала у шістьсотлітній польській неволі нічим не відмінній від московської, царської чи большевицької. Навів випадки винищення українців поляками, вказав авторитетні джерела, звідки суд про те може довідатися. В національному антагонізмі не находив нічого не нормального. Всі народи рівні й повинні бути один від дру-

того незалежні. Нормальне явище, що англієць більш любить англійця, від когось не було іншого, українця — українця, швед — шведа, німець — німця, француз — француз. Заявив, що поляків він не любить, бо й любити їх нема за що. Хіба можна любити народ здібний відплачувати злом за заподіяне добро, як ось його позвини, того народу представник?

Безхатного звільнено від всіх обвинувачень. Грегора, за порушення вуличного спокою й володітство засуджено на місяць арешту і якісь невеликі оплати. Видавши рішення — суддя попросив Безхатного піддати. Він подумав, деб його пристроїти на якусь роботу, щоб не колись по Канаді, як вона довга й широка. Проваджений зацікавленими очима публіки, він відійшов.

Виправдуючись від закидів, чув, що хтось з публіки уважно на нього дивиться. Певно пізнав його незмінний по-

лотняний кіптар, або чуприну; він стояв повернений до публіки спиною. Не поспів розсістися, аж бачить, — підходить до нього свий добродій. Пізнав у ньому суддю Дорінсайда.

— Ну, хлопче, — сідаючи рядом заговорив суддя потику, — гратулюю! Вміло боронив себе! З тебе вийшов би здібний правник!

— Терпіти не можу правників! — відповів Безхатний.

— Чому? По яким то причинам?

— Модерні правники не йдуть за духом законів, а за формою. За гроші стараються виправдати винного, щоб часом засудити зовсім невинного.

— Ну, деж є мірилом правничої здібності!

— В тім то й лих. По моєму, правник мусить боронити правду, зміст законів, не мертво параграфі! Кожний параграф можна натягнути у бажаний правничий бік!

— Протестант з тебе, хлопче! — не стримався від усміху суддя Дорінсайд.

Підійшовши поліцей потику попросив від розмов стриматися. Суддя якраз виголошував рішення у іншій якійсь маловажній справі.

В обідній перерив судді зійшлися. Виявилися добрими знайомими, навіть приятелями.

— Ну, мистре Гомлес, — перекладаючи на англійське назвище Безхатного, заговорив діючий суддя. — Ідемо тепер з нами на обід!

Безхатний відмовився:

— Не хотілось мені вашу достойність клопотати! Ми підемо десь у ресторан, з суддею Рорінсайдом.

— А ви знайомі? — здивувався суддя.

— Ще й як знайомі! Позналися кілька місяців тому!

— Тим краще! Суддя Дорінсайд також не відмовився пообідати у мене!

— Я мусів би піти додому перебраться — попросився.

Чейже не засяду з вами за столом у своєму „ломберджескому“ кіптареві!

— Аби тільки клопоту! Ну, так ідемо! Де ви живете?

Безхатний сказав:

Оба судді заждали в авті поклади Безхатний перебраться. Вийшов з хати дещо подібним на міського жителя. Не було то убрання першої якості. Стареньке, ще європейське, за те чисте. Всеж виглядав у ньому пристойно. Тільки несудячий чупер не годився на вимоги цивілізації.

Поїхали на західно окраїну міста. Дід судді стояв осібною, серед просторого городу з квітником, засадженого великими деревами. Пара великих псів кинулося до авта. Гавкали на всі голоси заставки, старалися якось схопити зубами за колеса. Певно добили порядок і не могли стерпіти, щоб колеса крутилися, ні того крутіня зрозуміти. Коли походили з авта — пси кинулися до Безхатного.

Невдоволено шкірили на його зуби, зло поглядуючи зеленими фосфоричними очима. Господар заспокоював їх, але дарма. Безхатний сміло взяв одного й другого за ошейники, погладив по головах: пси заспокоїлися, привітно завияли хвостами. І це не увійшло від уваги обох суддів.

— Бачу, що вас навіть пси люблять! — сказав господар.

— А чомуб вони не мали мене любити? — спитав Безхатний. — Пісів і коней я люблю. Ніколи їх ще не вдарив за все життя. Худобина не така нерозумна, як люди собі уявляють. Вона відчуває прихильність, прихильністю відплачує. Мене не вкусив ще ні один пес, не вдарив ні разу кінь.

(Дальше буде)

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Радний У. Р. Союзу, вояк, про українських збігців в Німеччині

„Народна Воля“, орган Українського Робітничого Союзу, помістила в числі з 23. серпня 1945, п. н. „Українці збігці в Німеччині не хотять вертатись під Совіти“ листа, якого одержала від головного радного У. Р. Союзу, Дмитра Старошак, який служить в американській армії понад три роки і є тепер у Німеччині з американською окупаційною армією. Редакція „Н. В.“ подає, що Дмитро Старошак родився в Америці, але знає українську мову у слові й письмі. Лист, що був висланий повітряною поштою, передає редакція без змін як думки автора листа, які є такі:

8. серпня 1945.
Вайнгайм, Німеччина.

До Редакції Народної Волі:

Можливо, що українці в Америці не дуже свідомі трагічного положення нашого народу в Німеччині в теперішній хвилині.

Маючи нагоду бачити тисячі українців і балакати до сотки особисто, я переконався, що всі вони не хотять вертатись під советську управу. Навпаки, страшенно бояться, що коли вернуться під „батька Сталіна“ то він їх „надгородить“ засланням на Сибір або убоє як худобину. Ті люди з Галичини, й також з Великої України, пережили від двох до 25 літ під советською опікою, і більш не хотять того „раю“.

Коли я їм сказав, що є мала частина українського народу в Америці, яка є прихильна й вірна Советам, вони мені відповіли: „Нехай ті люди переживуть місяць, два, й коли їм властиво аналізати з того „Советського Раю“, то напевне вони вилічаться своєю хворобою на все“.

Советські чекісти (Н. К. В. Д.) крутяться всюди в Німеччині, навіть викрадають людей ножами. Чому вони так намагаються на тих людей, щоб вертатись додому? Річ ясна. Совети знають, що як довго ті люди вільні, то вони будуть говорити й писати, що вони пережили і бачили в „Советському Раю“. Ну, на таких підставах вони знають, що світ в короткі часи довідається, що комуністична диктатура в Советах є страшна, й тому за всяку ціну хочуть забрати тих людей назад до „батька Сталіна“.

Я не знаю напевне, яке є тепер число українців у Німеч-

чині, але інформації подають поперх міліона. Український народ в Америці й Канаді повинен зацікавитись ними негайно, бо ті люди пропадуть зо світу. Треба урятувати тих людей перед нападом.

Це не є ніяка фантазія. Совети натискають на Америку щоб вислати всіх тих людей під Совети, що були під советською „опікою“ перед 1939. Є чутки, що тепер домагаються, щоб усі, що були під советською владою перед 1942, також були повернені під Совети. Бачите, як „батько Сталін“ дбає про своїх дітей.

Я передбачаю, що наші українські комуністи в Америці зараз скажуть: „Ті люди є фашисти, й тому не хочуть вертатись під Совети“. Це є дурниці й бляф перед світом горю, що всі ті люди, що не хотять вертатись під советську опіку, є фашисти.

Я особисто балакав зо всіма. Це є учні люди, професори, учителі, учительки, студенти, фахівці, до найтемнішого селянина. Вони всі відмовляються вертатись під Совети й усі переживають страх від советських неюдських переслідувань в економічній й політичній житті.

Ті люди мені говорили, що коли прийде хвилина, що будуть примушені вертатись до Советів, то убоють свою родину й себе, або нехай їх убоють на місці, але добровільно не підуть під Совети.

Я певний, що наші комуністи в Америці й Канаді, якби побалакали з тими людьми, котрі переживають те циганське життя тепер в Німеччині, то побачили, що те, що Совети дають світові до відома, є цілком протилежне тому, що в дійсності діється в Советах.

Чому я пишу це тепер? Є одна відповідь: Наші люди потребують негайної допомоги в тих крайніх положеннях. Місяць, два може буде запізно. Українські люди не мають жадного громадського життя тут, вони всі гуртуються де можливо, щоб спасти життя всіх без різниці, яке його політичне чи релігійне переконання. Так і українці в Америці й Канаді повинні тепер урятувати „найменшого брата“ від погібелі, організовано працювати. Час дорогий, робіть тепер, завтра може бути запізно!!!

Для всіх моїх знайомих щирий привіт.
Дмитро Старошак.

а найвище 75 центів, і за такі долари затигнув уряд 265 біліонів долів, то можна собі представити, які велитенські суми гроша треба буде доплатити при сплатчуванні позичок, колиб так прийшла дефляція долара. Отже це саме вже вказує, чому уряд мусить журитись стабілізацією вартості долара, хоч цей долар троха обезцінений.

Справа інфляції а може дефляції долара прийде на чергу тоді, коли зачнуть радити над реформою податків. Для воєнних часів вистарчав теперішній податковий закон. Пересічний громадянин платив і мав з чого платити. Але ось приходять безробіття. Коли люди не працюють, то вони не можуть платити податку, а навіть ті, що вже заплатили, повинні дістати частинний зворот податку, бо його оброблюється на підставі цілорічного доходу.

З цим усім теж змагання придумати спосіб, як би кожен робітник дістав працю і то обов'язкову працю і працю на повний час. Бо як робітник працює, то він може платити податок, а це причинюється

до облекшення тягарів держави. Покищо вже тепер зайшли зміни у висоті платні у таких робітників, котрі мають працю. Знесено 48-годинний тиждень праці, а заведено передвоєнний, тобто 40-годинний. Це потягає за собою зниження заробітку й тому на основі президентського розпорядку підприємці можуть давати півтори плати за роботу понад 40 годин.

Серед того всього треба ще подумати про зниження ціни харчів і криму так, як це було примудране, а не все виконане, вчасі війни. Але це справа окремого роздумування і практичних.

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працюю, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі“. Зголошувались у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій газеті.

І ПЕС ЛЮТИЙ НА ТИХ, ЩО ЗЛЕ ПАКУЮТЬ. Не один з вояків, що надіється пакунку, його не дістане, бо ті, що вислали, зле опакували і всьо порозліталось. „Джизмо“, що приглядається годинами на купу тих пакунків, а згл. на те все, що в них було, теж не годе розуміти, чому люди такі неоглядні.

За жидівську батьківщину в Палестині

На пресовій конференції дня 16. серпня президент Гері С. Труман заявив, що вчасі Берлінської конференції він розмовляв з прем'єром Англії Вінстоном Черчилем про те, щоб до Палестини завести якнайбільше жидів. Щоб це осягнути, треба порозумітися з арабами, які замешкують більшу частину Палестини і порозумітися з британським урядом, який тримає в Палестині владу. На запит, чи президент розмовляв про те з маршалом Сталіном, президент відповів, що не говорив, бо Совети не можуть нічого в цій справі зробити.

Потвердження цього, що на конференції Трьох Потуг говорили про створення жидівської батьківщини в Палестині нагадує лише, як енергійно за цю справу побивалися жиди по цілому світі, а зокрема в Злучених Державах. Створення окремої жидівської держави в Палестині порушувала між ін. конгресменка Клер Бут Лус із Конєтикат у своїй промові в палаті репрезентантів дня 6. липня. Вона пригадала, що як преса так і уряд Злучених Держав час від часу протестували проти несправедливого трактування жидів царською Росією, бо „є це засадою Злучених Держав упродовж століття енергійно протестувати проти несправедливого трактування якоїнебудь меншини в кожнім куті“. Одначе ці засади, як твердить пані Лус — залишено тепер супроти Росії, як це виходить із слів підсекретаря Джозефа С. Гру, коли він сказав, що „наш край відхилився навазд, щоб не образити Росії“. На думку пані Лус тепер це більше є притоки до протестів проти трактування меншин в Росії ніж за царських часів, як це вказує політика Советів супроти жидів.

Як у Німеччині так і в Советах причиною несправедливого трактування жидів є тоталітарна система правління. Ця система, як двердить конгресменка, є рівнозначна з нетолеранцією і з намірами винищення меншин. Що таке винищення меншин комуністичною партією, яка є при владі в Советському Союзі? з р. 1933. наводить пані Лус книжку Ганса Кона під заг. „Националізм в Советському Союзі“ з р. 1933. Сказано там між іншим таке: „Культурна політика комуністичної партії супроти національностей означає тільки, що смерть культури національностей. Серед усього крику про автономію і незалежність національних республік і територій остається все лише єдність комуністичної партії як наднаціональної організації“.

Що таку політику ведуть Совети також і супроти жидівської національності, на це вказує лист з Палестини, поміщений в газеті „Форвертс“ у Нью Йорку 26. червня 1945. р. У ньому пише Б. Островський, що він перебував у Німеччині як перекладач для російських жидівських воєнних пілників. Через його табір перепущено яких 15,000 російських пілників, а серед них були люди з 24 советських національностей, різних занять і віку. Від них можна було довідатись багато про жидівські громади в Советах. Між 400 російськими офіцерами, яких перевозили після визволення з німецьких таборів із пристані Марсей у Франції до міста Торонто в Канаді був теж 24-літній офіцер-жид. Він сказав, що він щойно від німців довідався, що він жид. Він жалувался, що його жінка й син були замордовані в Дніпропетровську не нацистами, але партизанами і то такими людьми, з якими він жив дітми як сусід. Він каже, що в Советах розвивується антисемітизм ще датеко до війни, а в таборах воєнних пілників серед росіян і українців проповідувано відверто антисемітизм. Один учений між подорожними признав, що головною помилкою Советів у відношенню до свого населення є це, що Росія є ізолювана від світу і через те не можна довідатись правди.

А правдою є, що жиди хочуть покинути Советський Союз. Про це згадується у книжці Григорія Аронсона під заг. „Жидівська проблема в Советській Росії“, видана в жовтню 1944. р. Про неї була критика в „Форвертсі“, написана Давидом Шубом. Із неї світ довідається, що перед війною було в Советах яких 3,000,000 жидів. Це число зросло до 5,000,000, коли Гітлер заняв східню Польщу (отже Західню Україну і Білорусь). Разом в Росії опинилася половина жидів, які загалом осталися при життю за часів війни.

Аронсон твердить, що жидівське населення перейшло основні переїми за часів большевицької революції. Комуністична партія сконфіскувала всі маєтки в так званих жидівських громадах і через те цілковито знищила особовість жидів. В „Південній Росії“ (отже в Україні) існувало 50,000 жидівських сільських господарств. У 1926. р. жидівські комуністи проголосили плян переселення 100,000 міських жидів у хліборобські колонії. На такий проект видав советський уряд 10 1/2 мільйонів рублів, а Жидівський Джойнт Дистрибушен Коміті з Америки від себе дав близько 16 мільйонів рублів в роках 1924—29. Вислід того був такий, що із 226,000 жидів в 1927. році осталося лише 194,000 в 1935. році. А в р. 1939. статистика вказала, що при сільським господарстві осталося лише 150,000 родин.

Як причину цих невдач подає Аронсон високі податки і спеціальні обов'язки жидівських поселенців. На жидівські оселі пущено повно комсомольців, які висміювали жидівські релігійні практики. Коли прийшов празник Пасхи або Нового Року і Судного Дня, то ці комсомольці переселили свої безбожницькі місця і відстрашували жидів від релігійних практик. В додатку приневолювали жидів годувати свині, а як хто не хотів, наклали високі карі і називали таких опірних „ворогами робітничої класи“.

Подібне сталося в так званій Жидівській Советській Республіці, в Бірбіджан, в Азії, над рікою Амуром. Із 37,000 жидів, поселених там в 1938. році, осталося тепер неповних 18,000. Вони пішли до жидівської республіки як жиди, але як там осіли, їм заборонено бути жидами.

Оці цифри і аргументи були призначені в промові пані Лус на те, щоб доказати konieczність створення жидівської батьківщини в Палестині, щоб до неї можна було вивести із Советів тих жидів, які ще осталися при життю. Мають такі аргументи спонукати президента Трумана, як і його попередника Френкліна Д. Рузвельта, побиватися за призначення жидам права заселювати Палестину як свій край.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
„СВОБОДА“
JERSEY CITY 3, N. J.
83 GRAND STREET

УВАГА! WATERVLJET I OKOLIČJA! УВАГА!

БРАТСТВО СВ. О. НИКОЛАЯ
обходимо
50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ
СВОГО ІСНУВАННЯ
В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 2, 1945)
В УКРАЇНСЬКІМ КЛУБІ, 402 — 25th STREET.
В годині 3. ОБІД получений з КОНЦЕРТОМ. В концертні візьме участь Церковний Хор з Корус під орудою п. П. Бачинського. По концерті ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ для всіх. Запрошуємо Братства з Troy i Cohoes і всіх чесних доколичних громадян.
КОМПЕТ:
Іван Урбан, прес.; Орест Усид, секр.; Іван Зендрин, кас.

Від Української Бібліотеки С. Петлюри у Парижі

Рада Української Бібліотеки хідну Європу, але і дасть йому С. Петлюри у Парижі один змогу удосконалити свою розповідляє з сумом українське боту, що вже перед війною громадянство, що 7. червня заповідалася, як акція широкого національного значіння.

РАДА БІБЛІОТЕКИ:

Голова: Іларіон Косенко.
Заступник: Олександр Удотрик і педагог, ініціатор і фундатор бібліотеки.

Члени: Олександр Шульгин, Григорій Довженко, Іван Годо відомо громадянства і дру-

гу сумну звістку, що її боляче торкнула, а саме, що майже ціла наша бібліотека, була пограбована зухвалим німецьким окупантом і вивезена 22. січня 1941 року до Німеччини. Не дивлячись на ці удари долі, Рада Бібліотеки, по звільненню Франції, керуючися заповітом свого померлого голови і приписами статуту, робить всі заходи для відновлення Бібліотеки і її культурного значіння. Вона поробила заходи перед владами для розшуку Бібліотеки і Музею, збирала недограбовані німцями майно в скромному помешканні (адреса: Mr. I. Rudicev, Bibliothéque Ukrainienne, 24, rue de la Glaciere, Paris XIII), робить заходи до поновлення свого книжкового фонду, поповнення свого великого газетного фонду, що, на щастя, лишився не зайнятим, збирає рукописи, не видані через лихоліття в Європі, відновляє зносини з усіма культурними національними і чужинськими організаціями, що перед війною, співпрацювали з нею.

Починаючи так нашу діяльність, хочемо вірити, що українське громадянство всюди, де воно є, чинно нас підтримає і дасть змогу не лише відновити єдине тепер українське культурне огнище на цілу За-

ЖЕРТВА НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Стефан Гиса з Астерії, Н. Р., \$5; А. Блашук з Дітроїт, Міш., \$3; А. Г. Біловус з Бен Дайк, Міш., \$5 як постійну місячну жертву; Тов. Помочи Українській Справі з Гемтремк, Міш., \$10 як постійну місячну жертву.

ON YOUR READING LIST!
WALDIMER SEMENYN'S
translation of
MOSES
— by —
IVAN FRANKO
the great Ukrainian poet, whose anniversary was observed last month. — Price of book 50¢.
Order from:
"Svoboda"
83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! НЮ КЕСЛ—ШЕЙРОН, ПА. УВАГА!

Повідомляю громадян, що в обох названих громадах у православних церквах правяться Св. Літургії як звичайно в:
НЮ КЕСЛ, ПА., від 8:45 до 10. раню, а в ШЕЙРОНІ від 10:45 до 12:15. Проповіді виходять священник в українській і англійській мові, що друга неділя, а головню в нашішні торжественні неділі получені зі святами.

Українська Школа відбувається в Шейроні кожною середої п'ятниці від 7. до 8:30 ввечір а потім проби хору, а в Ню Кесл кожною четверго.

ЗА ПАРОХІЯ: о. Степан Мусійчук.
ШЕЙРОН: Ю. Кузьмичинський, Д. Жидик, В. Волошин і М. Цап.
НЮ КЕСЛ: І. Лопушанський, Юлія Войтович, П. Крук і Іа. Буай.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІЇ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитись читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.
Ось Вам вибір таких книжок для дітей:
ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука 50 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. класу) М. Матвійчука 55 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класу) М. Матвійчука 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частях. Зладив Ф. Колесса 75 ц.
ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, написав Степан Рудницький для народних шкіл 60 ц.
МАТЕМАТИКА, Ів. Андрушенка, практичні поради з арифметики та геометрії, опр. 50 ц.
ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. 30 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРНІ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:
МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук 75 ц.

Замовлення слати:
"СВОБОДА"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

Праця для жінок і муштин WANT ADS

Classified Department—Morgue 4-6237—Morgue 9-9882

ПОТРЕБНО МУЖЧИН
І ЖЕНЩИНSTEWARTS
CAFETERIAПРЕДКЛАДАЄ
ПОСТІЙНІ РОБОТИЗ ДУЖЕ ДОБРОЮ ПЛАТНЕЮ
ДЛЯ МУЧИН І ЖНОК

3

ДОСВІДОМ АБО БЕЗ ДОСВІДУ

КЛИЧТЕ MR. ZURICH

LEXINGTON 2-5400

між 10 і 11:30 рано
Не кличте в неділю

Або голюється особисто

562 7TH AVE.,
NEAR 40TH ST., N. Y. C.ПОТРЕБНО
МУЖЧИН-ЖІНОК

МУЖЧИН-ЖЕНЩИНЫ

Ви обов'язані супроводити себе самого і
вашої родини дістати сталу працю.
ДОБРА ПЛАТНЯРеспектуєючи позиції з гарними робіт-
ничими умовинами є предложені для
Потребны
Воскувача Флюоріа
Жінки до чистення
В офісних будинках і банках
Головність тепер по добрі позиції
HARDY-MAN CO.
145 WEST 45th ST., N. Y.
Near Broadway, Room 500

ПОТРЕБНО МУЖЧИН

РОБІТНИКІВ ПРИ ШКІРАХ
СТАКЕРІВ
ПАЛІШЕРІВ
ШКЛЯРІВ
Добра платня, постійна робота
BARRET & CO.
49 Vesey St., Newark, N. J.Мужчини до воскування, тільки досв.
нічна робота, один велик будинок,
\$45 тижнево, Головність Room 210,
15 Whitehall St., між 4-5 пополузні.ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА
ЗАТРИМУЙТЕ СВОІ
ВОЕННІ БОНДИ!

ПРОТОКОЛ

З НАДЗВИЧАЙНОГО ЗАСІДАННЯ
головного уряду Українського Народного Союзу, що відбу-
лось в днях від 23-го до 26-го липня 1945 року в домі У. Н.
Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерсі Сіті, Н. Дж.Виконуючи вложені на мене головним урядом обов'яз-
ки і управителя друкарні, я стараюсь вести той друкарняний
бізнес так, щоб той бізнес покривав усі видатки отримані
з виданням часопису. Було це завжди дуже трудне завдання.
Ще трудніше воно є тепер, коли загальний кошт видавання
часопису збільшився приблизно на 40%.Річне обчислення виказує, що на загальне покриття те-
перішних коштів видавання „Свободи“ від членів У. Н. Со-
юзу, котрі платять за часопис, приходять тепер річно 51%.
З того, що У. Н. Союз платить за „Юкрейніан Віклі“ і з того,
що він додає до „Свободи“, приходять 21%, а 28% решта
коштів адміністрації мусить придбати з передплат, друкар-
ських робіт, оголошень, продажів книжок, календарів і т. д.
На покриття коштів теперішних чисел „Свободи“, що їх
річно, дістає член, котрий передплачує часопис, приходять
від члена \$3.60, а ті всі числа коштують так: папір \$1.50,
пошта, чорнило, електрика, газ, папір до пакування, шнурки
і стилі \$2.35, робітники \$1.02, разом \$4.96.З підвищеного бачимо, що тих \$3.60, що їх член платить
річно за орган, тепер не вистарчає, бо кошт є більший на
\$1.36. По війні ми певно хочемо видавати часопис ще і в
понеділки, себто кожного дня, як давніше. Тоді видатки бу-
дуть ще більші. Отже очевидним є те, що за \$3.60 річної
вкладки члена ніяк не можна тепер обстати видавцями часо-
пису. При тім треба нам мати на увазі також і це, що тепе-
рішня друкарня „Свободи“ побудована більше як 40 літ тому.
Має вона майже всі старі машини. Їх треба все наплавляти,
а це коштує багато грошей. Купувати нові друкарські маши-
ни — це нові видатки, нові турботи.У друкарні працює тепер три редактори „Свободи“, один
редактор „Юкрейніан Віклі“, три складачі, один верстальник,
один пресмен, два експедитори, одна книговодчиня, сторож
дому і жінка, що чистить. Разом працює 14 осіб. Це є най-
менше число працюючих у друкарні людей, від коли „Свобода“
виходить як щоденник.Згадую про це все тому, щоби ми над тим всіми спра-
вами добре застановилися і найшли на них таку розв'язку,
яку можна би пропонувати наступній конвенції до полаго-
дження. Бо лиш конвенція може ці всі справи поладити
так, як повага такого часопису як „Свобода“ вимагає.

Приходи друкарні за 1944 рік:

Передплата від членів і доплата У. Н. Союзу, згідно з ухвалою	\$53,390.00
Передплата від читачів	3,851.17
З кольпортажу	242.56
Оголошення	9,425.07
Друкарські роботи	9,011.25
З продажів книжок, карток і календарів	4,394.61
Ювілейний дар „Свободи“	866.20
За електрику й газ від У. Н. Союзу	288.00
За зміни адрес	44.68
Зворот за телефон	28.74
Зворот премій від асек. компанії	21.83
За папір з відтінків	28.29
Різні дрібні приходи	41.88

\$81,634.28

Готівка з 1943 року 10,772.44

Разом \$92,406.72

Продажний опуст 219.05

Загальний прихід \$92,187.67

Розходи:

Платня робітників і редакторів	\$35,627.68
Платня кореспондентів	2,115.25
Поштові видатки	4,893.44
Папір і матеріали	9,745.58
Рент У. Н. Союзу	7,500.00
Перенесено до адм. фонду У. Н. Союзу на інвестиції	10,000.00
Федеральне і стейтське забезпечення робітників	1,403.20
Канцелярські й адміністративні видатки	1,622.01
Електрика й газ	1,226.12
Повісті, фейлетони, переклади і пожертви	895.34
Купно книжок	2,062.08
Друкарські приряди і нові часті до машин	1,298.12
Асекурація робітників	484.57
Комісове від оголошень агентам	447.84
Телефон	416.04
Поштова скринька	16.00
Зворот призьбраного податку робітників за 4-тий квартал 1943 р.	179.06

Разом \$79,932.33

Купний опуст 28.73

Загальний розхід \$79,903.60

Повторення:		
Прихід	\$92,187.67	Готівка в банку \$12,268.12
Розхід	79,903.60	Готівка на руках 15.95

Готівка \$12,284.07

Разом \$12,284.07

В минулому році був я на ювілейних святках і організа-
ційних зборах у Монріол і Лашін, в Канаді; Клівленд, О.;
Піонгтаві, О.; Шікаго, Іл.; Пітсбург, Масс.; Милвил, Н. Дж.;
Бюфало, Н. Я.; Нью Йорк Сіті й Рачестер, Н. Я. Багато справ,
з якими відділові урядники й члени звертались до мене, по-
лагодили я листуванням. Копії листування є в архіві У. Н.
Союзу.Отже є короткий загальний огляд організаційної праці
за минулий рік. Дякую всім за щире співпрацю.ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА,
Г. ГЕРМАНА:Вішаваний Головний Предсідник і Головні Урядники!
В минулому році був на трьох засіданнях головної ек-
зекутивної, як це було подано в протоколах у „Свободі“.
Згідно з припорученням головної канцелярії я брав у-
часть в Ювілейних Святках в наступних громадах: 27-го лю-
того в Філадельфії, 30-го квітня в Шамокін, 2-го липня в О-
лифант і 17-го вересня в Форд Сіті. Ювілейні Святки в за-
даних громадах відбулися успішно, не зважаючи на неспри-
ятливі обставини воєнного часу, і я вірю, що вони принесли
користь для Батька Союзу.В мой місцевості, Вилкс-Бері, я скликав збори відді-
лових представників в цілі влаштування Ювілейного Свята і
був головою ювілейного комітету. Свято відбулося успішно,
18-го червня, завдяки праці відділових урядників з Вилкс-
Бері, Нантінгок і Гановер.Щоб додати охоти і поради до влаштування Ювілейного
Свята, а відвідати 14-го травня відділ ч. 280 в Скентон, Па.
Підчас минулого року я відвідував відділи в мой округі,
але мой відвідини мали малий успіх, бо члени неприходять
на збори. Відділовим урядникам я давав поради коли було
потрібно, а в мой відділ, ч. 99, я старався приєднати нових
членів.На кінець мого звіту вважаю доцільним передати при-
знання головній канцелярії за негайні виплати посмертного
по померших членах. Кілька випадків в мой місцевості, де
У. Н. Союз виплатив посмертне далеко скорше, як це зроби-
ли інші організації, поставили У. Н. Союз на чільне місце
в громадській opinii.ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА,
МАРІ МАЛЕВИЧ:Високоповажні Гол. Урядники У. Н. Союзу!
Рік 1944 буде пам'ятний в історії У. Н. Союзу з цієї при-
чини, що в тім році відсвятковано його Золотий Ювілей.
Ось і тому всі звіти головних урядників, а особливо їх ді-
яльність належить до історії нашої організації.Хоч мій звіт буде короткий, то однак, щоб гідно
відсвяткувати 50-ліття У. Н. Союзу, праці в ювілейній році
було багато.Ювілей-маніфестацію святкувала Пітсбургщина 25. чер-
вня з рамені 26 відділів. На тім святі виступили дуже цінні
реферати гол. секр. У. Н. Союзу, Дмитро Галиччін, і редак-
тор Степан Шумейко в англійській мові. Цим промовам при-
слухувались понад 3 тисячі людей. Крім того, довшу про-
мову про наш Союз і український нарід взагалі, виступив
бувшій сенатор з Пенсильвенії, Джеймс Дейвис, котрий на це
свято спеціально приїхав з Вашингтону.Підготовка до цього свята забрала мені багато часу, бо
треба було до деяких відділів їздити, щоб переконати чле-
нів, що такого ювілею потрібно. Успіх з цього ювілею був
дуже гарний, як моральний так і матеріальний. Тих 26 від-
ділів, що брали участь в ювілею, приєднали в ювілейній
році понад 300 членів. Американські часописи написали гар-
ну згадку про 50-ліття Союзу та про його діяльність на святі.Матеріальний хосен був такий, що зібрано кілька сот
доларів на пам'ятник українсько-американських ветеранів те-
перішньої війни.17. вересня дістала я припоручення з головної канцеля-
рії поїхати до Форд Сіті на ювілейне свято 63. відділу, та
виступити реферат. На тім святі був також прийнятий заст.
гол. предс. п. Герман. Відділ 63 є найбільший і найкраще
зорганізований в Пітсбургщині. Хоч містечко мале, але не
знайдемо ані один українця, котрий не був би членом
У. Н. Союзу. Навіть жінки приходять, щоб їх до нашої
організації записати.1. жовтня промовляла я на ювілею в Карнегі, устроєнім
відділами 134, 264, 136 і 384. Карнегієвська громада таксамо
заслугує на признання, бо приєднала в ювілейній році най-
більше членів до У. Н. Союзу зі всіх громад в Пітсбургщині.Упродовж року відвідала я кілька відділів в нашій око-
лиці, бо декотрі відділові секретарі жалувалися, що гол.
урядник ніколи до них невідає, та що їм дуже тяжко не
тільки нового члена дістати, але і старих задержати.Крім того була я прийнята на трьох ексекутивних засі-
даннях, з котрих звіти були поміщені в „Свободі“.
Поза Союзомою працею помагала я також багато у во-
єнних змаганнях, як упродовж бондів, Червонім Хресті та в
теперішній допомогівій акції жертвам війни, до котрої як-
раз приготується Пітсбургщина на 5. вересня.

(Дальше буде).

ЧИСТУ ОДИЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇН-
СЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРО-
СИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ
ПАКУНКАХ ДО НЬО ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕ-
СУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE

UKRAINIAN RELIEF

31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

Союз Українських
Канадійських
Вояків (СУКВ)
(ДЕННИК).

Відписала Олена Козіцька.

4. квітня. — Вже довгий
час хотів я поїхати до клубу,
про котрий я так багато чув
тут і в дома. Бути далеко від
дому не новина це для мене,
ані сотки інших хлопців при
армії, та коли приїдемо до
клубу чуюмося зовсім як до-
ма. Дуже радів я, коли почув
українську мову. Тут я знай-
шов моїх старих знайомих а
також познакомився з бага-
тьома новими. Мушу тут по-
дякувати всім тим, які так
тяжко працюють в день, щоб
цей клуб був тим, чим він те-
пер є.

М. Яворський.

5. квітня. — Вже довгий
час минав, як я був останній
раз в клубі. За той час пере-
брав багато світа — був в
Франції, Бельгії і Німеччині.
Та як тільки дістав 7 днів від-
пустки, приїхав до клубу! Тут
знову побачив старих знайо-
мих. Один з них є В. Керелюк,
котрий був один з тих, хто
помагав заснувати цей клуб.
Клуб поступає вперед. Подяка
за це належить тим хлопцям і
дівчатам, які роблять тут день
за днем. Їх праця показує, що
ми годні зробити, коли роби-
мо щось організоване. Сьо-
годні вечером будемо робити
прощальний вечір для пані
О. Павлюк, яка відїжджає на-
зад до Канади.Осип Хома,
Форт Вільям, Онт.6. квітня. — Як би мене
хтось спитав чого є найбільше
в клубі, моя відповідь булаб:
праця, праця і ще праця. Хоч
працівники працюють кожного
дня, все напливають нові па-
кунки, тощо, від жертвуючих
людей в Канаді. Кожного дня
приїжджають нові люди — на-
віть американці. Сьогодні при-
їхало перший раз два амери-
канці. Їм батьки розказували
про наш клуб. Тепер їх роди-
чі не журяться за них, бо зна-
ють, що тут є місце для всіх,
де вони можуть бути так як в
дома. Цього вечора я позна-
комився з капітаном Савіць-
ким з Принс Алберт. Він не дав-

ТАРЗАН, ч. 1 36. Засуджена.

Тарзан був поразений, як
він побачив, як затроена
стрілка вдарила дівчину, що
хотіла спасти йому життя.Д-р Брекевз був так розгуб-
лений, що він тільки стогнав.„Дурно!“ крикнув Тарзан,
„Чому не пробуєш її по-
могти?“„Нема що робити“, сказав
учений; „для цієї отруї я ще не
найшов заради“.

ПОШУКЕ ПОСАДИ

НИКОЛА БАКАЛА пошукує ІВАНА
ДУБАСА і РОЗАНЬО ДУБАС з ролю
Юрча. Хто знає би їх адресу, або
мояні, кажи, хай напише на подану
тут адресу:NICK BAKALA
286 Alfred Ave., Winnipeg, Man.
Canada

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

РЕАЛЬНОСТІ
КУПНО-ПРОДАЖ-І ЗАМІНА
Домів, Фарм, Люті без рішучі які
величини, грошені, делікатесні, скле-
ли з цукорками, гостиниці і т. п.
хочете купити, чи продати, або замі-
нити, голюється до Бюра Реально-
стей:J. TANSKI
149 Avenue A, New York 3, N. Y.МИРОН ЛИТВИН
І СИНУКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуґа шира і чесна
301 SPRINGFIELD AVENUE
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-8090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ ДЕШО
з вашого обезпечення.Ми улажуємо пре-
красні ЦІЛІЙ \$150.00
ПОХОРОНУ випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARY, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4846E. H. VRELAND, Mgr.
56 ELIZABETH AVENUE
NEWARK, N. J.
Phone Higlow 3-6763

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зариждує погребни по
уліт так, як ви хочете
ОБСЛУґА НАКРАЩАJOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО-ПРЕНІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtro 8-6577